

Sygn. akt V KK 29/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 maja 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz (przewodniczący)

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

SSN Paweł Wiliński (sprawozdawca)

Protokolant Katarzyna Wępa

w sprawie **M. D.**

skazanego wyrokiem łącznym,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 10 maja 2022 r.

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w G.

z dnia 25 stycznia 2021 r., sygn. akt XIV K (...),

na podstawie art. 535 § 5 k.p.k.

**uchyla punkt II zaskarżonego wyroku łącznego dotyczący
rozstrzygnięcia o karze łącznej grzywny i w tym zakresie
postępowanie karne umarza na podstawie art. 17 § 1 pkt. 7 k.p.k.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem łącznym z dnia 25 stycznia 2021 r., sygn. akt XIV K (...), Sąd Okręgowy w G. połączył orzeczone wobec skazanego M. d. kary pozbawienia wolności oraz kary grzywny. W punkcie I wyroku połączył karę łączną 3 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności, wymierzoną wyrokiem Sądu Rejonowego w G. w z

dnia 15 lipca 2016 r., sygn. akt X K (...) oraz karę 6 lat pozbawienia wolności wymierzoną wyrokiem Sądu Okręgowego w G. z dnia 18 stycznia 2018 r., sygn. akt IV K (...) (zmienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 5 listopada 2020 r., sygn. akt II AKa (...)) i wymierzył w ich miejsce karę łączną 7 lat i 10 miesięcy pozbawienia wolności. W pkt II wyroku Sąd połączył karę łączną grzywny wymierzoną wyrokiem Sądu Rejonowego w G. z dnia 15 lipca 2016 r., sygn. akt X K (...) oraz karę łączną grzywny wymierzoną wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w G. z dnia 29 marca 2017 r., sygn. akt II K (...) i wymierzył w ich miejsce karę łączną grzywny w wymiarze 280 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 10 złotych. W pozostałym zakresie wyroki podlegające wykonaniu Sąd pozostawił do odrębnego wykonania (pkt III), natomiast na mocy art. 572 k.p.k. umorzył postępowanie w pozostałym zakresie, wobec stwierdzenia braku warunków do wydania wyroku łącznego (pkt IV). Na poczet orzeczonej w pkt I wyroku kary łącznej pozbawienia wolności, Sąd zaliczył skazanemu okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawach: Sądu Rejonowego w G. , sygn. akt X K (...) (od dnia 12 stycznia 2015 r. do dnia 9 lipca 2015 r.); Sądu Okręgowego w G., sygn. akt IV K (...) (od dnia 5 października 2016 r. do dnia 20 grudnia 2016 r.), Sądu Rejonowego w G., sygn. akt X K (...) (od dnia 20 czerwca 2018 r. do dnia 25 stycznia 2021 r.).

Wyrok łączny uprawomocnił się w dniu 6 lutego 2021 r., bez postępowania odwoławczego.

Kasację od wskazanego wyżej orzeczenia wywiódł Prokurator Generalny, zaskarżając powyższy wyrok na korzyść skazanego w zakresie rozstrzygnięcia zawartego w pkt II jego części dyspozytywnej, tj. w zakresie orzeczonej kary łącznej grzywny. Zarzucił w niej „rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. w zw. z art. 569 § 1 k.p.k. w zw. z art. 575 § 2 k.p.k., polegające na wydaniu w dniu 25 stycznia 2021 r. wyroku łącznego, na mocy którego, w pkt II jego części dyspozytywnej, połączono kary grzywien orzeczone wyrokami Sądu Rejonowego w G. o sygn. akt: X K (...) oraz II K (...), podczas gdy brak było przesłanek do wydania wyroku łącznego w odniesieniu do wskazanych kar grzywien, albowiem postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego, obejmującego kary

grzywien orzeczone tymi samymi wyrokami jednostkowymi, zostało już uprzednio prawomocnie zakończone prawomocnym wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w G. z dnia 23 maja 2019 r. o sygn. akt XIV K (...), który w tym zakresie nie utracił mocy, co w kontekście braku okoliczności uzasadniających potrzebę wydania kolejnego wyroku łącznego, kształtującego nowy węzeł kary łącznej grzywny, stanowi bezwzględłą przyczynę uchylenia orzeczenia określoną w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k.”

Podnosząc powyższe, Prokurator Generalny wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i umorzenie postępowania karnego w tym zakresie na podstawie art. 537 § 2 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt. 7 k.p.k.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego okazała się oczywiście zasadna, co pozwoliło na jej rozpoznanie na posiedzeniu bez udziału stron, w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Rację ma skarżący wskazując, że Sąd Okręgowy w G. wydając w dniu 25 stycznia 2021 r. wyrok łączny, orzekł w pkt II o połączeniu kar grzywien orzeczonych wyrokami Sądu Rejonowego w G. o sygn. akt: X K (...) oraz II K (...), mimo, że postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego, obejmującego kary grzywien orzeczone tymi samymi wyrokami jednostkowymi, zostało już uprzednio prawomocnie zakończone prawomocnym wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w G. z dnia 23 maja 2019 r. o sygn. akt XIV K (...), który w tym zakresie nie utracił mocy. Brak było zatem podstaw do wydania nowego wyroku łącznego obejmującego ponownie te same wyroki (sprawy o sygn. X K (...) oraz II K (...)), a tym samym doszło w tym zakresie do obrazy art. 439 § 1 pkt. 8 k.p.k., skoro orzeczenie wydane zostało w zakresie w jakim postępowanie karne zostało prawomocnie zakończone, skutkującej koniecznością uchylenia zaskarżonego kasacją orzeczenia w tej części. Stwierdzając powyższe koniecznym było także z mocy art. 17 § 1 pkt. 7 k.p.k. umorzenie postępowania w tym zakresie, tj. w zakresie orzeczenia o karze łącznej grzywny.

Niespornym jest w niniejszej sprawie, że uprzednio wydanym wyrokiem łącznym z dnia 23 maja 2019 r., sygn. akt XIV K (...), Sąd Okręgowy w G. objął te same orzeczenia, które objęte zostały wyrokiem łącznym zaskarżonym kasacją w

niniejszym postępowaniu, łącząc wówczas te same kary pozbawienia wolności orzeczone w sprawach o sygn. X K (...) (kara łączna) i II AKa (...) (utrzymano w mocy karę orzeczoną w sprawie IV K (...)) oraz te same kary grzywny orzeczone w sprawach o sygn. X K (...) (kara łączna) i II K (...) (kara łączna). Ten wyrok łączny został utrzymany w mocy wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 9 października 2019 r., sygn. akt II AKa (...). O ile następnie doszło do utraty mocy wyroku łącznego w zakresie kary łącznej pozbawienia wolności, to kara łączna grzywny nie została wzruszona, a prawomocność tej części wyroku łącznego nie została usunięta.

Utrata prawomocności wyroku łącznego w zakresie kary łącznej pozbawienia wolności związana była z wniesioną przez Prokuratora Generalnego kasacją od jednego z orzeczeń wymierzających skazanemu karę pozbawienia wolności objętą węzłem kary łącznej. Wskutek uchylenia wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2020 r., sygn. akt III KK (...) wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) II AKa (...) (objętego wyrokiem łącznym w zakresie kary łącznej pozbawienia wolności) i wydania w tej sprawie reformatoryjnego wyroku przez Sąd Apelacyjny w (...), sygn. akt II AKa (...), mocą którego zmieniono wymiar kary orzeczonej w tym postępowaniu wobec skazanego z 4 lat na 6 lat pozbawienia wolności (zmieniając wyrok w sprawie IV K (...)), stracił moc wyrok łączny w zakresie orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności, jak też zaszła potrzeba wydania w tym zakresie nowego wyroku łącznego – co ujęte zostało finalnie w pkt. I wyroku Sądu Okręgowego w G., sygn. akt XIV K (...), tj. w części której nie obejmuje niniejsza kasacja.

Rację ma jednak skarżący, że w wyniku powyższego, tj. wzruszenia wyroku łącznego w zakresie kary łącznej pozbawienia wolności nie doszło niejako automatycznie do wzruszenia prawomocności także w części orzeczonej kary łącznej grzywny, jako że nie rozerwano węzła kary łącznej grzywny, a łączone kary grzywny wymierzono w innych sprawach niż kary pozbawienia wolności. Podzielić należy bowiem w tym zakresie stanowisko zajęte przez Sąd Najwyższy w uchwale składu 7 sędziów SN z dnia 29 października 2012 r., I KZP 15/12, że „Użyte w art. 575 § 1 k.p.k. wyrażenie „wyrok łączny traci moc” oznacza, że z chwilą wydania nowego wyroku łącznego tracą moc zawarte w poprzednim wyroku łącznym te jego

rozstrzygnięcia o połączeniu kar lub środków karnych, bądź o umorzeniu postępowania na podstawie art. 572 k.p.k., które objęte zostały nowym wyrokiem łącznym, wydanym w związku z powstałą po wydaniu pierwszego wyroku łącznego potrzebą, wynikającą z przesłanek prawnomaterialnych, określonych w art. 85 k.k.” Zatem z chwilą uchylecia jednego z wyroków objętych wyrokiem łącznym w zakresie kary łącznej pozbawienia wolności nie doszło automatycznie do utraty przymiotu prawomocności w zakresie orzeczonej w tym samym wyroku łącznym kary łącznej grzywny, wynikającej z innych skazań, innymi słowy wyrok łączny w tej części pozostał w mocy i pozostał wyrokiem prawomocnym. Tym samym ponowne orzekanie o karze łącznej grzywny było wobec owej prawomocności niedopuszczalne z mocy art. 439 p 1 pkt. 8 k.p.k.

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak w wyroku.